

MICKIE KÅSERAR & TYCKER TILL...

Mickie Gustafson är legitimerad humanpsykolog och har specialiserat sig på relationen mellan hund och människa. Hon har arbetat med hundägarutbildning över 35 år och driver utbildningsföretaget **Karisma** www.karisma-utbildning.se.

OBS! Eventuella personer eller hundar på bild har inget samband med artikelinnehållet.

Fria, "lyckliga" hundar

Många hundägare vill och drömmer om att deras hund ska kunna vara fri så mycket som möjligt. De ser framför sig hur de ska kunna lämna kopplet hemma (eller i alla fall ha det djupt nedstoppat i fickan) och hur de sedan går härliga promenader tillsammans, där hunden självklart och naturligt följer med, vart än färden går – och vad som än kommer i deras väg!

För många blir drömmen om den fria, lyckliga hunden näst intill omöjlig att uppfylla och med tiden blir den alltmer avlägsen. Ändå vill en del inte riktigt släppa taget om drömmen, kanske till viss del för att den fria hunden framstår som så lycklig men också för att en del ouppfyllda drömmar kan kännas som ett misslyckande. Och faktum är nog att när våra drömmar kretsar kring en annan individs beteende, då kan misslyckandets frustration vara brännande nära.

Påverkan

Här närmar vi oss "pudeln kärna", nämligen påverkan (och alla hundar inte är pudlar, det vill säga de är olika). Att påverka någon annan kan vara bland det svåraste som finns, ibland nästan alldeles omöjligt! Men det finns saker som kan underlätta. Dels vår egen personlighet, hur duktiga vi är på att övertyga, motivera (manipulera) etcetera och dels på personligheten på den vi avser att påverka, hur påverkbar, anpassningsbar, lättmotiverad (intresserad och samarbetsvillig) han eller hon är. Så möjligheten att uppfylla drömmen om den fria hunden handlar helt enkelt om oss själva, våra kunskaper och färdigheter – i kombination med vår hunds personlighet (som till stor del är avhängigt av dess rastillhörighet).

Vilka hundar kan fungera utan koppel?

Naturligtvis finns det inget enkelt svar på detta som gäller alla hundar, i alla situationer. Det finns så många olika faktorer att ta hänsyn till att det omöjligen ens går att säga i vilka situationer eller med vilka hundar det är möjligt – eller omöjligt.

Generellt kan sägas att ju yngre och ju mer osjälvständig eller beroende av oss hunden är, desto större är förutsättningar att kunna ha den okopplad – utan att den ger sig iväg på egna upptåg. I takt med att den blir äldre

blir den vanligtvis mer självständig och oberoende av sin ägare och desto mer benägen kan den bli att (våga) ge ut på egna äventyr.

Hur långt och hur länge är till stor del rasberoende. En hund som är avlad för jaktändamål eller som till sin natur är självständig kräver naturligtvis oerhört mycket träning (och utmynnars kanske ändå inte alltid det resultat man önskat). En hund som tillhör den mer följsamma sorten och inte heller har några större jaktanlag kräver vanligtvis inte lika stor insats.

Självkännedom – kan du nå målet?

Har du tid, ork, kunskap och förmåga att uppnå målet? Det är lätt att sätta upp mål men inte alltid lika lätt att uppfylla dem. I samma ögonblick vi bestämmer oss för att vår hund ska bete sig på ett eller annat vis (komma på inkallning, sluta skälla i vissa situationer, kunna fungera utan koppel etc.) har vi mycket att vinna på om vi också ställer oss frågan om vi är beredda att lägga ned den tid och det arbete som krävs för att nå målet.

För det är stor skillnad på att exempelvis vilja kunna ett språk mot att vilja lära sig. För att nå ett mål krävs alltid någon form av insats, det gäller även i relationen till hunden. Och vi måste också ställa oss den kanske svåraste frågan: har vi de kunskaper och färdigheter som krävs när det gäller just den hund vi har? (Att se vilka kunskaper och färdigheter vi har är nog förhållandevis enkelt men att veta vilka kunskaper och färdigheter vi saknar är en helt annan sak).

Vad är syftet med den fria hunden?

Det kan löna sig, om inte annat så för det goda samvetets skull, att även fråga sig vad syftet med den fria hunden är. Vad innebär friheten och leder den självklart till lyckliga hundar? Jag har träffat många hundägare som tycker att frihet och "lycka" för hundar

är att få springa lösa och fria, med betoning på just springa. Den ska leka i skog och mark, fara i vild galopp över ängarna med tungan och öronen fladdrande i vinden och insupa doften av gräs och av timotej.

Hur "lycklig" är den fria hunden?

Hundar som dansar över ängarna har möjligen timotejdoft i näsan och högst troligt har många av dem också jakt i sinnet. Och frågan är förstås om det är lycka. Och om det är jakten som gör hunden lycklig, så kanske det på sikt inte blir så "lyckat" ändå, såvida hunden inte sammanbor med en jägare förstås.

Men det kan också tänkas att vi har olika definition av lycka. Lycka och frihet för hunden skulle kanske kunna innebära att ha viss valfrihet. Att få stanna till lite extra vid en intressant doftfläck, att få ta några glädjeskutt utan att bli hejdat mitt i hoppet, att få följa ett doftspår en bit in i buskaget, där ingen hundägare med normal kroppsbyggnad kan ta sig, eller att bara i all enkelhet få välja i vilken takt den vill promenera och om den vill gå före eller efter sin hundägare.

Beroende på vad vi kommit fram till och vilken tolkning vi gjort av hundens "lycka" och vilken sorts frihet vi vill erbjuda hunden, så kommer detta förmodligen avspeglade sig i hur vår hund betar sig då den är fri och "lycklig".

I det ena fallet en förhållandevis stressad, "drivande" och kanske svårkontrollerad hund som inte alltid vill komma till dig precis när du vill.

I andra fallet en mer "vardags- och promenadorienterad" hund som kanske söker mer kontakt med dig än jagar villebråd och dofter i skogen.

Hundens frihet, vårt ansvar

För oss hundägare gäller alltid strikt hundägaransvar vilket innebär att vi alltid är ansvariga för vad vår hund företar sig, oavsett vad som har skett eller hur det har gått till.

Så att lära sin hund att fungera utan koppel innebär inte bara arbete utan också att vi egentligen aldrig riktigt kan slappna av. För hur duktig hunden än blir, så kan en levande varelse aldrig bli hundra procent förutsägbar. Det gäller att alltid vara steget före och tänka "Om"...

Tänk om

Ibland kan det vara bra att "tänka om" på mer än ett sätt. För låt oss alltså inte glömma "pudeln kärna" och ibland måste vi kanske inse att vi har siktat alldeles för högt, alldeles för fort eller alldeles för naivt. Då gäller det att tänka om och kanske försöka hitta nya mål. För den fria "lyckliga" hunden som alltid får bannor och tillrättavisningar för att den betett sig fel på lyckostigen, skulle kanske, trots allt, må bättre av att inte vara fri i alla de situationer som på sikt kommer att göra både hunden och dig "olycklig". Så frihet är inte alltid och självklart lika med lycka, inte ens för hundar! ◆